

Od redakcji

From the Editor

Kilka słów o wielkości

*Tak rzadko o innych z podziwem mówimy,
że słów nam brakuje, gdy o Tobie mówić
chcemy, Przyjacielu,
świat skarlat może trochę i my z nim trochę
pospołu,
tak często wielkości nieufnie trzeba dziś się
przyglądać,
bo jest kalectwem okupiona lub kosztem
innych osiągnięta,
tak mało jest ludzi tak wielkich,
że są zwyczajni wielcy w nauce, w sztuce,
ale też w rodzinie i pracy codziennej,
ludzi tak duszy urodą bogatych,
że mogą iść przez życie, siebie innym oddając.*

Bohdan Wasilewski
(enkomion ku czci prof. Henryka Gaertnera)

W marcu bieżącego roku Profesor Henryk Gaertner, Honorowy Przewodniczący Komitetu Naukowego naszego czasopisma, obchodził Jubileusz 95-lecia urodzin. W związku z tym wydarzeniem redakcja dedykuje Profesorowi obecny numer *Sztuki Leczenia*. Jubilatów odwiedzili m.in. prof. dr hab. Tomasz Brzostek, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu UJ CM, oraz dr hab. Marek Motyka, wręczając pisemne podziękowanie za wkład w powstanie i rozwój czasopisma *Sztuka Leczenia* oraz przekazując unikatowy dwutomowy album *Ilustrowane dzieje Polski*.

Numer otwierają dwa opracowania poświęcone bogatej sylwetce Profesora – wybitnego lekarza i humanisty, naukowca, historyka, a także muzyka. Pierwsze z nich

– autorstwa Adama Wiernikowskiego – zawiera osobiste wspomnienia oraz refleksje dotyczące wzajemnych spotkań i płynących stąd doświadczeń, drugie – autorstwa Bogusława Stelcera – przynosi obszernie informacje o życiu i zainteresowaniach Profesora. Jesteśmy dumni z obecności Profesora w naszym gronie i wdzięczni za jego cenne uwagi dostarczające nam wciąż nowych inspiracji, a także za trud systematycznie nadsyłanych recenzji wzbogacających kolejne numery czasopisma.

Tematyka pozostałych prac zamieszczonych w obecnym numerze jest znacznie zróżnicowana. Kierując się kolejnością zamieszczonych artykułów, w części poświęconej pracom empirycznym wymienić należy pracę pod intrygującym tytułem „What we would like to know and what we prefer not to know”, której autorem jest Krzysztof Mudyń. W konkluzji opracowania autor wskazuje na złożony charakter zysków i strat dotyczących zarówno wiedzy, jak i niewiedzy oraz na potrzebę wypracowania narzędzia pozwalającego na pomiar bilansu owych zysków i strat. Kolejne opracowanie o empirycznym charakterze to praca dwóch autorek, Agnieszki Kiełkiewicz-Janowiak i Magdaleny Zabielskiej, zatytułowana „Lekarz i pacjent na emigracji: kultury komunikacji w ochronie zdrowia w Polsce i w Wielkiej Brytanii”. Autorki podejmują w niej gorący temat przenikania się i konfrontacji różnych kultur, rozpatrywany od strony języka i komunikacji mającej miejsce w relacji lekarz-pacjent. W analizie języka używanego w tej relacji autorki koncentrują się na porównaniach dotyczących polskiego i brytyjskiego systemu opieki zdrowotnej.

Część numeru poświęconą tekstom teoretycznym i przeglądowym rozpoczyna praca Joanny Białkowskiej, Barbary Juśkiewicz-Swaczyny i Pawła Białkowskiego, zatytułowana „Rola stylu życia i systemu opieki nad seniorem w procesie pomyślnego starzenia się”. Jako najważniejsze elementy stylu życia wpływającego na pomyślne starzenie się autorzy wymieniają aktywność ruchową, zdrowe odżywianie, bezpieczne zachowania, umiejętność neutralizacji stresu, umiejętność hartowania ciała i pozytywne myślenie. W opiece akcentują szczególnie rolę fizjoterapii oraz terapii zajęciowej. Kolejny artykuł autorstwa Marty Makary-Studzińskiej nosi tytuł „Formy pomocy osobom po próbach samobójczych”. Dostarcza on przeglądu literatury na temat psychologicznych metod pracy z osobami po próbach samobójczych, wskazując na dużą różnorodność stosowanych w tym przypadku metod terapeutycznych oraz konieczność dostosowania ich form do wieku pacjentów, a także na korzystny wpływ oddziaływań psychologicznych obniżających ryzyko wystąpienia prób samobójczych. Kolejny artykuł autorstwa Anity Szprych pt. „Jak wyobraźnia może wpływać na wspieranie psychiki osób przewlekle chorych onkologicznie. Arteterapia w psychoonkologii” prezentuje możliwości tkwiące w kontrolowanym korzystaniu z wyobraźni jako narzędzia służącego stymulowaniu potencjału zdrowia u osób chorych onkologicznie. Kolejną pracą autorstwa Łukasza Małeckiego, Stanisława Górskiego, Agaty Stalmach-Przygody, Anny Kocurek, Agnieszki Skrzypek, Bogumiły Kowalskiej i Michała Nowakowskiego pt. „Wprowadzenie całościowego kursu komunikacji medycznej dla

studentów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego” prezentuje model laboratoryjnego kursu komunikacji medycznej dla studentów Wydziału Lekarskiego, realizowany w Zakładzie Dydaktyki Medycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum. Praca ta jest przykładem modnej współcześnie tendencji do rozwijania metod standaryzowanego nauczania złożonych umiejętności w obszarze komunikacji klinicznej, przy szerokim wykorzystaniu nowoczesnych środków dydaktycznych. Swoistą alternatywą, lub lepiej uzupełnieniem wymienionej metody, może być podejście prezentowane w kolejnym artykule, zatytułowanym „Podstawy teoretyczne i praktyczne balintowskiego treningu grupowego” autorstwa Ireneusza Kaflika i Jana Łazowskiego. Obaj autorzy są doświadczonymi praktykami opisanej w artykule metody, która kierowana do pracowników opieki zdrowotnej okazuje się skutecznym narzędziem rozwijania ich umiejętności terapeutycznej komunikacji z pacjentami oraz profilaktyki wypalenia zawodowego.

Część zatytułowaną „Recenzje i sprawozdania” wypełniają głównie recenzje. Autorem pierwszych trzech jest Profesor Henryk Gaertner, przy czym wszystkie z nich dotyczą opracowań książkowych podejmujących temat relacji lekarz–pacjent. Autorką czwartej recenzji jest Amelia La Torre. W konkluzji poleca ona recenzowaną książkę tym wszystkim, którzy pragną pogłębić swą wiedzę na temat zagadek funkcjonowania umysłu, a także chcą się lepiej komunikować z innymi.

Liczę, że Czytelnicy znajdą w urozmaiconym tematycznie numerze treści odpowiadające ich osobistym zainteresowaniom.

*Redaktor Naczelny
Marek Motyka*